

SUOMENKIELISEN TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOYSYKSIKÖN TALOUSARVIOESITYS 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2025–2027

1 Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja. Koulutuspalvelujen osalta tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Lasten ja nuorten hyvinvointi on toiminnan keskiössä. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

1.1 Lukiokoulutus

Espoossa on 10 suomenkielistä lukiota, joissa opiskelee noin 6 760 opiskelijaa (2023: 6 533). Kaikissa lukioissa on yleislinja sekä osassa painotus tai erityinen koulutustehtävä. Etelä-Tapiolan lukio tarjoaa IB-koulutusta, ja lisäksi Otaniemen ja Tapiolan lukioissa on myös erityistehtävään liittyvä kansallinen kehittämistehtävä.

Lukuvuoden 2024–2025 opiskelijaksioton aloituspaikkamääräksi kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 2 123, mikä on 66,3 prosenttia perusopetuksen päättävästä ikäluokasta (2023–2024: 2 118, 66,3 %). Lautakunnan päätöksen mukaisesti lukioon pääsyn edellytyksenä Espoossa oli lukuaineiden keskiarvo vähintään 7,0. Yhteishaussa toteutunut alin keskiarvo (kesäkuun tilanne) oli 7,67 (2023: 7,45).

Ikäluokan kasvun takia aloituspaikkojen määrä kasvaa lähivuosina huomattavasti, mikäli jatkossakin lukiopaikkoja varataan 66,3 %:lle ikäluokasta. Lukioden opiskelijamäärä kasvaa lähivuosina keskimäärin 250 opiskelijalla vuodessa.

Lukiokoulutukseen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjaavia normeja on uudistettu merkittävästi 2020-luvulla. Lukion uudet opetussuunnitelman perusteet otettiin käyttöön vuosina 2021–2024 aloittava vuosiluokka kerrallaan. Uuden lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus saada erityisopetusta tai muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Opetussuunnitelman mukaan erityisopetusta voi antaa vain erityisopettaja. Uudistukset myös paransivat opiskelijoiden oikeutta saada monipuolista henkilökohtaista opinto-ohjausta. Lisäksi samaan aikaan astui voimaan oppivelvollisuuslaki (1214/2020) ja siinä määritelty maksuton toinen aste, jonka piiriin lukiolaiset tulivat niin ikään vuosiluokka kerrallaan vuosina 2021–2024. Oppivelvollisuuden ulottaminen toiselle asteelle on lisännyt opiskelijoiden tuen ja ohjauksen tarvetta muun muassa lakisääteisen ohjaus- ja valvontavastuun sekä opintojen edistymisen seurannan näkökulmasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä on käynnissä lakimuutokset, joiden seurauksena tukijärjestelmä uudistuu sekä esi- ja perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa. Hallituksen esitys on eduskunnan käsittelyssä lokakuussa 2024 ja lakiuudistusten on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2025. Lukiolakiin ehdotettavilla muutoksilla vahvistettaisiin lukiolaisten oikeutta oppimisen tukeen. Lukiolakia muutettaisiin siten, että laissa säädettäisiin opiskelijoiden oikeudesta tukiopeutukseen ja erityisopetukseen. Opiskelija olisi oikeutettu saamaan muutoksenhakuelpöisen hallintopäätöksen erityisopetuksesta. Toteutuessaan lakiuudistus lisäisi merkittävästi erityisopettajien tarvetta lukioissa sekä kasvattaisi muun henkilöstön tukitoimien toteuttamiseen kohdentuvaa työaika.

Hallituksen esityksessä lukiolain muuttamiseksi esitetään myös säädettäväksi englanninkielisestä ylioppilastutkinnosta ja lukiokoulutuksesta. Toteutuessaan uudistus tarkoittaisi sitä, että englanninkieliseen lukiokoulutukseen voitaisiin valita uudet opiskelijat aikaisintaan 2026.

1.1.1 Lukiokoulutuksen keskeisimmät kehittämishankkeet ja avustukset

Espoon lukiokoulutuksen visiossa 2025 painotetaan oppimista, hyvinvointia ja kotouttamista, ja näitä tavoitteita tukevat kaikki lukiokoulutuksen hankkeet. Suurin lukuvuonna 2024–2025 käynnissä oleva hanke on *Kaikki mukana – tuki ja ohjaus Espoon lukioissa*, jonka tavoitteena on vahvistaa aineenopettajien

oppitunneilla annettavaa pedagogista tukea, lisätä yhteisopettajuutta ja moniammatillista työparityöskentelyä sekä kohdistaa tukea sitä tarvitseville. Hankkeen valtionavustus on 190 000 euroa. Hankkeessa on jatkettu lukiopajamallia, jonka tavoitteena on ehkäistä lukio-opintojen keskeytymistä ja tukea opiskelijan toimintakykyä. Lukiopajan hankerahoitus päättyy kesällä 2025.

Yhteisöllisen opiskeluhuoltohankkeen rahoituksella neljässä lukiossa toimivat yhteisöohjaajat lukuvuonna 2024–2025. Yhteisöohjaajien tärkeimmät tehtävät ovat olleet lukion yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistaminen, opiskelijoiden osallisuuden lisääminen sekä erilaisten kerhojen, tapahtumien ja välituntitoiminnan suunnittelu ja järjestäminen. Yhteisöohjaajien palkkaamisen käytettävä hankerahoitus loppuu kesällä 2025.

Valtionhallinnon säästötoimenpiteiden seurauksena koulutuksen järjestäjille jaettavat valtionavustukset poistuvat vuonna 2025, mikä käytännössä tarkoittaa lähes kaiken ulkopuolisella rahoituksella toteutettavan hanketyön päättymistä.

1.1.2 Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutuminen

Lukiokoulutuksen lisäksi tulosityksikkö vastaa toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista, johon liittyy kaupunkitasoinen vastuu perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Toiminnasta vastaa tulosityksikön koulutuspalvelualue, joka toimii yhteistyössä muun muassa Ohjaamotalon toimijoiden, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian ja Ammattiopisto Liven kanssa. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia oli Espoossa vuonna 2024 noin 3 200.

1.2 Nuorisopalvelut

Nuori Espoo -toiminnan perustana on nuorten osallisuus, kiva tekeminen yhdessä kavereiden kanssa, aikuisten aika arjessa sekä tuki nuorille pulmatilanteissa. Nuorisopalvelujen toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 10–17-vuotiaat nuoret. Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat 16–28 –vuotiaisiin nuoriin.

Nuorisopalvelut edistävät kaikessa toiminnassaan erityisesti seuraavia tavoitteita: digitaalinen nuorisotyö, kansainvälinen nuorisotyö, kestävä nuorisotyö, nuorten mielen hyvinvointi, nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminta sekä yhdenvertaisuustyö. Lisäksi nuorisopalvelut osallistuvat aktiivisesti espoolaiseen, suomalaiseen sekä eurooppalaiseen nuorisopoliittiseen keskusteluun ja palvelujen kehittämiseen.

Alueellisessa nuorisotilatoiminnassa lisätään alakouluikäisten toimintaa. Vammaisten nuorten toiminnan kehittämisen osalta panostetaan Tapiolan nuorisotilassa esteettömän pelitoiminnan kehittämiseen. Karhusuolla tutkitaan mahdollisuutta vahvistaa nuorisotoimintaa. Kesätoiminnan osalta kehitetään maksutonta toimintaa yläkouluikäisille nuorille Espoon eri suuralueilla. Kulttuurisen nuorisotyön keinoin rakennetaan ratkaisuja kielteisiin ilmiöihin ja nuorten kokemaan turvattomuuteen julkisissa tiloissa.

Nuorisopalveluille on myönnetty valtionavustuksena erityisavustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen. Espoossa koulunuorisotyöhanke on alkanut vuonna 2023 ja se jatkuu ainakin vuoden 2025 loppuun. Koulunuorisotyön tavoitteena on edistää kouluviihtyvyyttä sekä osallisuutta hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Nuorisopalvelut on saanut Erasmus+-akkreditoinnin vuonna 2023, mikä edesauttaa nuorten ja nuorisotyöntekijöiden kansainvälistä liikkuvuutta Erasmus+-ohjelman tukemana. Vuonna 2025 nuorisopalvelut toteuttaa yhden nuorisovaihdon ja kolme nuorisotyöntekijöiden liikkuvuustoimintaa. Erasmus+-toiminnan ohella nuorisopalvelut toimii isäntäorganisaationa neljälle Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoiselle nuorelle.

Ohjaamotalo on nuorten monialainen palvelukokonaisuus, jossa muun muassa tuetaan perusopetuksen jälkeistä oppivelvollisuutta. Etsivää nuorisotyötä toteutetaan jalkautuvana, yksilöllisenä ja ohjaavana

etsivänä nuorisotyönä. Nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä huolehditaan ja järjestetään nuorisovaltuustovaalit. Yläkouluilla jatketaan vuonna 2023 alkanutta toimintaa vakavien ja pitkittyneiden kiusaamis- ja väkivaltilanteiden ratkaisemiseksi ostopalveluna.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset, joilla on kesätyöpaikka. Kesäseteleitä myönnetään kaikille, joiden osalta kesäsetelin myöntämisehdot täyttyvät. Yrityssetelien jako toteutetaan kumppanuussopimuksella.

Nuorisoavustuksia myönnetään espoolaisten nuorisoyhdistysten, nuorisojärjestöjen tai nuorten toimintaryhmien nuorisotoimintaan kasvun ja oppimisen lautakunnan avustusohjeen mukaisesti. Kohdeavustuksen ja kumppanuusrahan kohdalla voidaan käyttää erityisharkintaa koskien ulkopaikkakuntalaisia nuorisoyhdistyksiä tai muita yhdistyksiä, joilla on espoolaisia jäseniä tai joiden toiminta tapahtuu Espoossa tai Espoon rajojen ulkopuolella, jos toiminnassa on mukana espoolaisia nuoria. Avustuksiin varataan yhteensä 612 000 €.

2 Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman toteuttaminen

Lukiokoulutuksen Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelman tavoitteita ovat tehostaminen henkilöstömenoista, JoTo-projektista, johtokuntien lakkauttamisesta ja matkakustannuksista sekä isompien yksiköiden hyödyntäminen. Vuoden 2025 tehostamisvelvoite on -402 000 €, mikä kohdennetaan henkilöstömenoihin siten, että lukioille jaetaan opetusresurssia yhteensä 122 vuosiviikkotuntia vähemmän suhteessa perusuraan.

Nuorisopalvelujen TakE-tavoitteet vuodelle 2025 ovat avustustulojen lisääminen +60 000 €, matka- ja majoituskustannusten vähentäminen -4 000 € sekä seinättömän ja monikanavaisen nuorisotyön kehittäminen -68 000 €.

3 Henkilöstö

Lukiokoulutuksen päätoimisen opetushenkilöstön määrä vuonna 2024 on noin 395 henkilöä. Lukiokoulutuksen vakituisen henkilöstön virkarakennetta on vahvistettu vuonna 2024 maltillisella tavalla reagoiden opiskelijamäärän kasvuun. Vuonna 2024 jokaisessa lukioissa on virka-apulaisrehtori ja Otaniemen lukiossa kaksi virka-apulaisrehtoria. Jaettu johtajuus tukee lukioiden laadukasta henkilöstöjohtamista. Ennusteiden mukaan opiskelijamäärä kasvaa ainakin vuoteen 2028, mutta TakE-tavoitteena on, että henkilöstömäärä kasvaa opiskelijamäärää maltillisemmin. Lukiolakiin ehdotetut muutokset lisäävät toteutuessaan erityisopettajien tarvetta lukioissa sekä kasvattavat muun henkilöstön tukitoimien toteuttamiseen kohdentuvaa työaika.

Nuorisopalveluissa on vuonna 2024 palvelussuhteita noin 125, eikä henkilöstömäärän odoteta kasvavan vuoden 2025 aikana.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat Espoon strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tulokortin tavoitteisiin. Tulosityksikön henkilöstön kehittämisen painopisteitä ovat lukiokoulutuksen osalta osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, LOPS21-tavoitteiden syventäminen sekä nuoruuden tukeminen. Näillä pyritään vastaamaan tunnistettuihin toimintaympäristön muutoksiin. Nuorisopalvelujen osalta keskeisenä painopistealueena on nuorten moninaisuuden tunnistaminen ja nuorisotyön monipuolistuminen kaikkien nuorien saavutettavissa olevaksi, yhtenäisen kasvun ja oppimisen polun tukeminen nuorisotyöllisin keinoin sekä nuorisotyöllisen ammatillisen osaamisen monipuolistaminen, vahvistaminen ja kehittäminen.

4 Talous

Vuoden 2025 talousarviokehitys kasvaa 3,0 milj. € eli 3,8 % verrattuna vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon. Tulosityksikön menoja lisäävät pääasiassa palkankorotuksista ja opiskelijamäärän 3,0 % kasvusta aiheutuvat henkilöstökustannukset sekä vuokrankorotuksista johtuva toimitilavuokrien 1,2 milj. € (6,3 %) kasvu.

Koulunuorisotyöntekijöiden henkilöstömenoihin varattava 0,2 milj. € katetaan myös vuonna 2025 vähentämällä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja nuorisotilojen toimintaan ja kalustamiseen varattavaa käyttömäärärahaa.

Nuorisopalveluilla on Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian kanssa uusi sopimus nuorten työpajatoiminnan järjestämisestä ajalla 1.1.2024-31.12.2025: korvaus on 1,0–1,6 milj. €/vuosi ja se maksetaan toteutuneiden työpajapäivien perusteella. Tähän budjetoidaan sopimuksen mukaisesti 1,3 milj. €, ja vuonna 2025 0,2 milj. € korotus edelliseen sopimukseen katetaan vähentämällä nuorisojärjestöille myönnettäviä avustuksia 0,1 milj. € sekä kesätyöntekijöiden palkkaamiseen, kesätoimintaan, nuorille järjestettäviin tapahtumiin ja nuorten kouluttamiseen varattavia määrärahoja yhteensä 0,1 milj. €.

Tulosityksikölle varataan investointimäärärahaa 0,4 milj. euroa Matinkylän lukion, Haukilahden lukion uuden ruokailutilan ja Kalajärven nuorisotilan ensikertaiseen kalustamiseen sekä lukioiden ja nuorisotilojen vanhan kaluston uusimiseen.

		Tulot, menot, netto ja investoinnit vuosina 2023-2027				
		1 000 EUR				
1 000 EUR	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	2026	2027	
Toimintatulot	2 730	1 422	1 082	1 082	1 082	
Tulosityksikön johto ja yhteiset	0	0	0	0	0	
Toisen asteen koulutus	2 191	1 000	600	600	600	
Nuorisopalvelut	539	422	482	482	482	
Toimintamenot	-73 299	-80 586	-83 602	-86 628	-90 691	
Tulosityksikön johto ja yhteiset	-4 116	-5 670	-5 645	-5 536	-5 920	
Toisen asteen koulutus	-57 947	-62 617	-65 646	-68 564	-72 023	
Nuorisopalvelut	-11 236	-12 299	-12 311	-12 529	-12 749	
Toimintakate	-70 570	-79 164	-82 520	-85 546	-89 609	
Tulosityksikön johto ja yhteiset	-4 116	-5 670	-5 645	-5 536	-5 920	
Toisen asteen koulutus	-55 757	-61 617	-65 046	-67 964	-71 423	
Nuorisopalvelut	-10 697	-11 877	-11 829	-12 047	-12 267	
Investoinnit	-305	-900	-390	-50	-1 104	
Haukilahden lukion ruokailun lisätilojen kalustaminen		0	-50	0	0	
Leppävaaran lukion lisätilojen kalustaminen		-62	0	0	0	
Länsi-Espoon (Kiviruukin) lukion ensikertainen kalustaminen		0	0	0	-1 054	
Matinkylän lukion ensikertainen kalustaminen		-788	-230	0	0	
Kalajärven nuorisotilan ensikertainen kalustaminen		0	-60	0	0	
Lukioiden ja nuorisotilojen vanhan kaluston uusiminen		-50	-50	-50	-50	

Kaikki Konsernihallinnolta ostettavat sisäiset palvelut budjetoidaan tulosityksikön yhteisiin menoihin.